

Den danske befolknings tro og religionsmøder anno 2022

Jais Poulsen og Majken Friischman Larsen fra Folkekirkenes Uddannelses- og videnscenter (FUV) holdt et oplæg med plads til samtale og refleksion om religionsmøde med udgangspunkt i FUV's store befolkningsundersøgelse fra 2020. Nedenfor ses tabeller fra undersøgelsen knyttet sammen med refleksions spørgsmål.

26. marts 2022

Vigtigheden af samarbejde

Tabel 32: Forventninger til folkekirkens prioriteringer fordelt på uddannelsesgrupper (folkekirkemedlemmer)

Hvis folkekirken skal prioritere sine midler, hvor vigtige synes du så, at følgende aktiviteter er?	Skolegang	Kort eller mellemlang	Lang	Total
At vedligeholde kirkegården god?***	86 %	87 %	83 %	86 %
At hjælpe syge, gamle og socialt udsatte*	84 %	86 %	91 %	86 %
At bevare traditionerne**	76 %	79 %	78 %	78 %
At holde kirkerne åbne for dem, som vil bede eller meditere?***	71 %	77 %	86 %	76 %
At arrangere kirkelige tilbud for børn og unge?***	67 %	71 %	67 %	69 %
At skabe nye gudstjenesteformer?***	47 %	59 %	60 %	66 %
At deltage i internationalt hjælpearbejde*	62 %	64 %	72 %	64 %
At samarbejde med andre trossamfund?***	51 %	51 %	66 %	53 %
At tage mere aktivt stilling til aktuelle samfundsspørgsmål?***	37 %	37 %	50 %	39 %
At organisere gudstjeneste hver søndag i alle menigheder?***	39 %	35 %	43 %	37 %
At missionere?***	15 %	11 %	8 %	12 %

Note 1: N = 3.127-3.152, missing = 4-29. Besvarelser uden vægt.

Note 2: *** $p \leq .001$, ** $p \leq .005$, * $p \leq .05$.

Hvordan synes I, at folkekirken skal forholde sig til forventningen om samarbejde med andre trossamfund?

Besvar med udgangspunkt i nedenstående case:

CASE

I et fængsel i Danmark er der tilknyttet en præst, men ingen imam. En gruppe indsatte muslimer spørger om de må bruge kirkerummet til fredagsbøn.

Hvad vil I svare og hvilke begrundelser vil I give?

Religionsmøde indenfor folkekirken

Tabel 11: Andre religiøse tilhørsforhold (folkekirkemedlemmerne)

Tilhører du et andet trossamfund ud over folkekirken?	Generation Z -23 år	Generation millennium 24-39 år	Generation X 40-55 år	Generation Jensen 56-65 år	68'erne 66-74 år	Den tyste generation 75-	Total
Jeg tilhører kun folkekirken	93,8 %	94,5 %	98,0 %	98,0 %	98,7 %	98,6 %	97,3 % (3060)
En protestantisk frikirke, f.eks. Baptistkirken, Pinsekirken, Metodistkirken m.m.	0,5 %	1,7 %	0,2 %	0,3 %	0,2 %	0,8 %	0,6 % (19)
Den romersk-katolske kirke	1,0 %	0,2 %	0,2 %	0,5 %	0,4 %		0,3 % (10)
En ortodoks kirke, f.eks. græsk eller russisk		0,2 %					0,0 % (1)
En anden kristen organisation eller gruppe, f.eks. Jehovas Vidner eller Mormoner		0,2 %	0,1 %		0,2 %		0,1 % (3)
En muslimsk organisation	1,6 %	0,2 %	0,3 %				0,2 % (7)
En buddhistisk organisation				0,3 %	0,2 %		0,1 % (3)
En jødisk organisation			0,1 %		0,2 %		0,1 % (2)
En hinduistisk organisation				0,2 %			0,0 % (1)
Asatro	1,6 %	1,2 %	0,3 %	0,2 %			0,4 % (14)
Andet trossamfund, f.eks. Wicca, Baha'i, Spiritisme etc.	1,6 %	1,9 %	0,7 %	0,5 %	0,2 %	0,5 %	0,8 % (26)
Total	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %

Note 1: N = 3.146, missing = 10. Totale antal i parentes. $p \leq .001$. Uden vægt.

Note 2: I alle kategorierne – undtagen 'Jeg tilhører kun folkekirken' – er der få respondenter. Det betyder, at vi i disse kategorier skal være varsomme med at anvende p-værdien som indikator for, hvorvidt sammenhængen mellem alder og religiøst tilhørsforhold er udtryk for en tilfældighed eller ej.

Er I overraskede over tallene for dobbelt medlemskab blandt generation Z?
Besvar med udgangspunkt i nedenstående citat:

CITAT

”de allerfleste af os [er] på én gang kulturkristne, naturalister, påvirkede af alternative nyåndelige praksisformer og andre religioner, og nogle af os er oven i det kirkekristne eller aktivt engagerede i andre religioner og livstydninger, alt sammen i varierende grad”.

Fra ”Livsholdningsmæssigt krydspresede menneskers brug af de skandinaviske folkekirker som ramme om fejring af livsovergange” af Hans Ravn Iversen.

Divergerende trosforestillinger i folkekirken

Tabel 20: Troen på reinkarnation (befolkningen)

Tror du på, at mennesker har levet tidligere liv, og at de fødes igen til nye liv her på jorden?	Generation Z -23 år	Generation millennium 24-39 år	Generation X 40-55 år	Generation Jensen 56-65 år	68'erne 66-74 år	Den tyste generation 75-	Total
Ja	13 %	13 %	15 %	13 %	12 %	11 %	13 %
Måske	33 %	28 %	30 %	30 %	24 %	18 %	28 %
Nej	54 %	60 %	55 %	58 %	64 %	71 %	59 %
Total	100 %	101 %	100 %	101 %	100 %	100 %	100 %

Note: N=3.751. $p \leq .001$. Vægtede besvarelser. 'Det har jeg ingen mening om', 'Ved ikke' og 'Ønsker ikke at svare' er fjernet fra besvarelserne, missing = 358.

Reflektér over nedenstående citat:

CITAT

Som præst støder jeg jævnligt på spørgsmålet om reinkarnation. Ved begravelsessamtaler har sognebørn fx givet udtryk for, at troen på reinkarnation var en trøst for dem midt i sorgen. Ofte er der ikke tale om noget gennemtænkt dogmatisk system, men snarere en lidt uklar følelse af, at "der er mere mellem himmel og jord, end vi mennesker kan vide".

Fra "Reinkarnation og Kristendom - side om side" af Tom Friis i Religionsteologi i Praksis. Kritisk Forum for Praktisk Teologi

Individualiseret tro

Tabel 21: Troen på kontakt med afdøde (befolkningen)

Tror du på, at man kan komme i kontakt med afdøde?	Generation Z -23 år	Generation millennium 24-39 år	Generation X 40-55 år	Generation Jensen 56-65 år	68'erne 66-74 år	Den tyste generation 75-	Total
Ja	18 %	19 %	18 %	14 %	10 %	10 %	16 %
Måske	23 %	22 %	26 %	25 %	19 %	14 %	23 %
Nej	59 %	58 %	56 %	62 %	71 %	76 %	62 %
Total	100 %	99 %	100 %	101 %	100 %	100 %	101 %

Note: N=3.862. $p \leq .001$. Vægtede besvarelser. 'Det har jeg ingen mening om', 'Ved ikke' og 'Ønsker ikke at svare' er fjernet fra besvarelserne, missing = 247.

Reflektér over nedenstående citat og case:

CITAT

Ingmar Bergmann efter sin hustrus død i 1995:

"En egentlig ensomhedsfølelse er jeg ikke præget af, så længe jeg kan skrive og gå ture. Jeg oplever tværtimod, at jeg i mit indre opretholder god kontakt med Ingrid. Jeg ser hende ofte for mig, jeg føler hendes nærvær i huset, jeg mærker hendes arme om mig, når jeg sidder i lænestolen om aftenen. Ja, jeg kan tale med hende. Gennem disse oplevelser er jeg blevet overbevist om, at jeg vil møde hende igen efter min egen død"

Noteoptegnelser i forbindelse med filmmanuskriptet til filmen Sarabrand.

CASE

Et ældre ægtepar kontakter en præst i folkekirken. Manden havde i mange år været plaget af at blive nevet i benet, når han lå i sin seng og skulle sove. Det var blevet så slemt, at manden lå søvnløs om natten. Præsten beskriver: "Vi brugte Ole Skjerbæk Madsens ritual og havde medbragt dåbsvand, som et fysisk tegn på dåbens befriende virkelighed. Vi brugte det både til at stænke i rummene, og til sidst bad vi for manden, der følte sig hjemsøgt og tegnede korstegn med dåbsvandet for ansigt og bryst til et vidnesbyrd om, at han også nu og stadig tilhører den korsfæstede Herre Jesus Kristus. Manden fik nogle bønner, som han kunne bede efterfølgende. Nogle måneder senere fortalte konen, at manden havde det meget bedre."

Fra "Redegørelse om husrenselse" af Lene Skovmark på vegne af "Udvalget for Folkekirkens møde med den åndeligt søgende," Kbh stift 2019.

Tabellerne er fra FUV' store befolkningsundersøgelse: "Befolkningens religiøsitet og forholdet til folkekirken" fra 2020. Du kan hente undersøgelsen [her](#).